

כתובות ב

שאלה: אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל: מפני מה אמרו **בתולה נשאת ליום הרביעי?**
תשובה: לפי ששיניו: **הגיע זמן ולא נישאו - אוכלות משלו ואוכלות בתרומה**, יכול הגיע זמן באחד בשבת
 היא מעלה לה מזונות? לכך שיניו: **בתולה נשאת ליום הרביעי.**

קושי על התשובה: אמר רב יוסף: מריה דאברהם! תלי תניא בדלא תניא?
שאלה על הקושי: הי תניא והי לא תניא? הא תניא והא תניא!

הבהרת הקושי לאור השאלה: אלא, תלי תניא דמפרש טעמא בדתניא דלא מפרש טעמא?

תשובה 2: אלא אי איתמר הכי איתמר, אמר רב יהודה אמר שמואל: מפני מה אמרו **בתולה נשאת ליום הרביעי?** שאם היה לו טענת בתולים היה משכים לבי"ד; ותינשא באחד בשבת, שאם היה לו טענת בתולים היה משכים לבית דין! שקדו חכמים על תקנת בנות ישראל שיהא טורח בסעודה שלשה ימים, אחד בשבת ושני בשבת ושלישי בשבת, וברביעי כונסה. ועכשיו ששיניו שקדו, אותה ששיניו **הגיע זמן ולא נישאו - אוכלות משלו ואוכלות בתרומה**, הגיע זמן באחד בשבת, מתוך שאינו יכול לכנוס - אינו מעלה לה מזונות; **מסקנה שעולה מדבריו:** לפיכך, חלה הוא, או שחלתה היא, או שפירסה נדה - אינו מעלה לה מזונות.
שאלה על המסקנה:

חלה הוא מהו?	ואם תמצי לומר: חלה הוא מעלה לה מזונות, חלתה היא מהו?	ואם תמצי לומר: אמרה ליה נסתחפה שדהו, פירסה נדה, מהו?
התם טעמא מאי? משום דאניס, והכא נמי הא אניס, או דלמא התם אניס בתקנתא דתקיננו ליה רבנן, הכא לא?	מצי אמר לה אנא הא קאימנא, או דלמא מציא אמרה ליה נסתחפה שדהו?	בשעת ווסתה לא תיבעי לך - דלא מציא אמרה ליה נסתחפה שדהו, תיבעי לך - שלא בשעת ווסתה מאי? כיון דלא בשעת ווסתה הויא, מציא אמרה ליה נסתחפה שדהו, או דלמא כיון דאיכא נשי דקא משנייא ווסתייהו, כשעת ווסתה דמי?

תשובה 1 מדיוק ממשנה: פשיט רב אחאי: **הגיע זמן ולא נישאו - אוכלות משלו ואוכלות בתרומה**; לא נשאו לא קתני אלא **לא נישאו**, היכי דמי?

אי דקא מעכבן אינהי (בכוונה), אמאי **אוכלות משלו ואוכלות בתרומה?** אלא לאו דאיתניס כי האי גוונא, וקתני: **אוכלות משלו ואוכלות בתרומה.**
דחיית התשובה: אמר רב אשי, לעולם אימא לך: כל אונסא לא אכלה, ודקא מעכבי אינהו, ובדין הוא דאיבעי ליה למיתני לא נשאו, ואיידי דתנא רישא בדידהי, תנא נמי סיפא בדידהי.

מאמר רבא בקשר לדברי שמואל: ולענין גיטין אינו כן.
 אלמא קסבר רבא: אין אונס בגיטין.
הוכחה לדברי רבא ממקורות אחרים:

הבאת מקור	דחיית ההוכחה
הרי זה גיטיך אם לא באתי מכאן ועד שנים עשר חדש, ומת בתוך שנים עשר חדש - אינו גט; מת - הוא דאינו גט, הא חלה - הרי זה גט	דלמא לעולם אימא לך: חלה נמי אינו גט, והיא גופא קמ"ל, דאין גט לאחר מיתה
המקור הקודם - כי אפשר ללמוד אין גט לאחר מיתה מתחילת אותה משנה, הרי זה גיטיך אם מתי, הרי זה גיטיך מחולי זה, הרי זה גיטיך לאחר מיתה - לא אמר כלום!	דלמא לאפוקי מדרבותינו, דתניא: ורבותינו התירו להנשא שאלה: מאן רבותינו? תשובה: אמר רב יהודה אמר שמואל: בי דינא דשרו משחא, סברי לה כרבי יוסי, דאמר: זמנו של שטר מוכיח עליו. למסקנה: יכול להיות שהמשנה באה להוציא מדעת חכמים ולהגיד שבמקרה של המשנה, אין גט לאחר מיתה - ואז אין לזה שום קשר למקרה של חלה (אונס)
ואלא מסיפא: מעכשיו אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש, ומת בתוך שנים עשר חדש - הרי זה גט; מת, והוא הדין לחלה.	דלמא מת דוקא, דלא ניחא ליה דתפול קמי יבם
ממעשה שהיה (בתקופת האמוראים) דההוא דאמר להו אי לא אתינא מיכן ועד תלתין יומין ליהוי גיטא, אתא בסוף תלתין יומין ופסקיה מברא, אמר להו חזו דאתאי חזו דאתאי, אמר שמואל: לאו שמיה מתיא	ודלמא אונסא דשכיח שאני, דכיון דאיבעי ליה לאתנויי ולא אתני, איהו דאפסיד אנפשיה
אלא רבא סברא דנפשיה קאמר: משום צנועות ומשום פרוצות משום צנועות, דאי אמרת לא להוי גט, זימנין דלא אניס וסברה דאניס, ומיעגא ויתבה; ומשום פרוצות, דאי אמרת לא ליהוי גיטא, זימנין דאניס ואמרה לא אניס, ואזלא ומינסבא, ונמצא גט בטל ובניה ממזרים.	